

Seija Tuukkanen

12.5.2025

THL/1892/4.00.00/2025

Valtiovarainministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 14.4.2025 VN/10508/2025

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja. Hyvinvointialueiden taloustiedot ovat THL:lle tarpeellisia lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi. Nämä tehtävät on määritelty laissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) sekä laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021).

THL on ollut aloitteellinen sosiaali- ja terveydenhuollon muutosehdotuksia koskien oman lakisääteisten tehtäviensä perusteella sekä osallistunut muutosehdotusten valmisteluun ja käsittelyyn valtiovarainministeriön johtamassa (VM) kuntien ja hyvinvointialueiden raportointien tietojen tietomäärittelyiden ylläpidon yhteistyöryhmässä (TATITYY).

THL pitää esitettyjä muutosehdotuksia perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina sekä myös tarkkaan punnittuina muutosehdotusten valmisteluvaiheessa.

Seija Tuukkanen

12.5.2025

THL/1892/4.00.00/2025

THL:lla on muutama lisämuutosesitys THL:n asiantuntijoiden esiintuomana tämän lausuntokierroksen yhteydessä. Nämä asiat on kuvattu yksityiskohtaisemmin lausunnon liitteessä 1.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Sirpa Soini

Valtiovarainministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 14.4.2025 VN/10508/2025

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja

1. Palveluluokitus

THL pitää muutosehdotuksia palveluluokitukseen tarkoituksenmukaisina. Valmisteluvaiheessa sekä lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

Palveluluokitusta tulee jatkossa tarkentaa niin, että voidaan seurata sote-uudistuksen ja hallitusohjelman tavoitteen toteutumista painopisteen siirtämisestä korjaavista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön.

- Palveluluokissa, joissa on edelleen sekä ehkäiseviä ja edistäviä toimia että korjaavia toimia, luokka voitaisiin jakaa kahtia niin, että ehkäisevien ja edistävien resurssien kehitystä voi seurata. Esimerkkinä tästä on Suun terveydenhuollon palvelut -luokka. Tähän liittyen lausuntopyynnön kohtaan *Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT* on sisällytetty THL:n erilliskysymys.

- Ehkäisevän ja edistävän työn palveluita kuvaavia palveluluokkia tulisi tarkentaa myös niihin palveluihin, joissa ehkäisevää ja edistävää työtä ei ole kuvattu, esimerkiksi mielenhyvinvoinnin tai osallisuuden edistämisen palveluluokat.

2. Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT

THL pitää muutosehdotuksia HHYTT-raportointikokonaisuuteen tarkoituksenmukaisina. Valmisteluvaiheessa lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

3. Uusi tietokokonaisuus: Investointisuunnitelma HHIS

THL kannattaa hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien investointisuunnitelmien raportoinnin lisäämistä pakolliseksi raportointikokonaisuudeksi. Muutos mahdollistaa suunniteltujen ja toteutuneiden investointimenojen tarkastelua rinnakkain. Samalla se edistää suunniteltujen investointien tarkastelua suhteessa kansallisiin tavoitteisiin.

THL katsoo, että investointisuunnitelman omaan taseeseen toteutettavien investointien olisi hyvä täsmätä alueen HTAS-raportointikokonaisuudessa esitettyihin investointimеноihin.

THL huomauttaa, että liitteen 6 *Hva investointisuunnitelmien perustelut ja tietokenttäkuvaukset*, luvun 2.1 *Investointisuunnitelma-taulukko* kohdassa 7. *Pääasiallinen palveluryhmä* esitetty kokonaisuudet vaativat tarkennusta. Palveluryhmä *Muu sosiaali- ja terveystoiminta* viittaa kumottuun Tilastokeskuksen tehtäväluokitukseen, joka purettiin osana taloustilastouudistusta palveluluokakohtaiseen raportointiin siirryttäessä. THL pyytää arvioimaan onko palveluryhmän sisällyttäminen raportointiin jatkossa tarkoituksenmukaista.

THL pyytää arvioimaan myös palveluryhmän *Sosiaali- ja terveydenhuolto* tarkoituksenmukaisuutta, sillä HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuudessa *Investointierittelyt palveluluokittain* summataso *Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä* ei ole pakollinen raportointitaso.

THL huomauttaa myös, että liitteen 6, luvun 2.1 kohdassa 7. esitetyissä palveluryhmissä ei ole huomioitu muutoksia HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuuden summatasojen nimissä:

- Erikoissairaanhoido
- Hallinto- ja tukipalvelut
- läkkäiden sosiaalipalvelut
- Lastensuojelun, lapsiperheiden ja perheoikeudelliset sosiaalipalvelut
- Muu sosiaali- ja terveystoiminta
- Pelastustoimi
- Perustason vuodeosastohoito ei ole voimassa oleva nimi. Muutettu nimi on Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito.
- Perusterveydenhuollon avohoito
- Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut on esitetty muutettavaksi tilikaudelle 2026 seuraavasti: Päihde-, riippuvuus- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut.
(HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuuden summatason Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut yhteensä nimimuutos oli jäänyt pois vuoden 2025 AURA-muutoksista, mutta on korjattu tämän lausuntopyynnön (vuoden 2026) taulukkomalliin.)
- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Suun terveydenhuollon palvelut
- Vammaisten sosiaalipalvelut ei ole voimassa oleva nimi. Muutettu nimi on Vammaisten henkilöiden sosiaalipalvelut.
- Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolinen toiminta, yleisen toimialan tehtävät

- Useita palveluryhmiä

THL pyytää myös tarkistamaan HHIS-raportointikokonaisuuden osakokonaisuudet. Lausuntopyynnön taulukkomalli HHIS sisältää vain yhden taulukon, hs-t01 *Investointisuunnitelma.*, vaikka lausuntopyynnön liitteen 6 *Hva investointisuunnitelmien raportoinnin perustelut ja tietokenttäkuvaukset* luvussa 2 *Hyvinvointialueiden investointisuunnitelmien raportoinnin tietokenkäkuvaukset* kerrotaan seuraavasti: *‘Investointisuunnitelmien taloustietojen raportointi koostuisi kahdesta eri taulukosta investointisuunnitelmat ja pitkäaikaisen lainan tarve. ... Ensimmäisen taulukon tarkoituksena on tarjota rakenteellinen raportointipohja hyvinvointialuelain 16 § mukaiselle investointisuunnitelmalle, minkä katsotaan helpottavan tietojen raportointia (valmis yhtenäinen pohja) ja parantavan käyttöä lisäämällä tietojen yhdenmukaisuutta sekä vertailtavuutta alueiden välillä. Toinen taulukko puolestaan on tarkoitettu hyvinvointialuelain 15 § mukaiseen lainanottovaltuuden laskennan sekä 16 §:n mukaisen investointisuunnitelman sekä lainanottovaltuuden ristiriitaisuuden tarkastelun pohjaksi. Tieto mahdollistaa lainanottovaltuuden laskennan automatisoinnin, kun tiedot yhdistetään nykyisin HTAS-raportoinnin osana kerättävään lainanottovaltuuden käyttötietoon.’*

4. Kaikki muut ehdotetut muutokset

THL pitää muutosehdotuksia tarkoituksenmukaisina.
Valmisteluvaiheessa sekä lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

5. Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden toimittamisen aikatauluista

THL pitää muutosehdotuksia VN:n asetukseen tarkoituksenmukaisina.

Lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa sekä liitteen 9 muistiossa on esitetty selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

6. Muut huomiot

THL:llä ei ole muita huomioita valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026.

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende